

Cuprins

Capitolul I. Dreptul constituțional în sistemul de drept	1
§1. Accepțiunile dreptului	1
1.1. Precizări prealabile	1
1.2. Drept obiectiv și drept subiectiv	2
1.3. Ordinea juridică	2
1.4. Drept public și drept privat	3
§2. Sistemul dreptului și mediul său înconjurător	4
§3. Dreptul constituțional și instituțiile politice – ramură a dreptului public	6
3.1. Noțiunea de drept constituțional	6
3.2. Disciplina „Drept constituțional”	8
§4. Instituțiile politice	9
§5. Locul dreptului constituțional în sistemul de drept	11
Capitolul al II-lea. Raporturile de drept constituțional	14
§1. Definiția raporturilor de drept constituțional	14
§2. Obiectul raporturilor de drept constituțional	14
§3. Trăsăturile normelor de drept constituțional	16
§4. Subiectele raporturilor de drept constituțional	18
4.1. Poporul	18
4.2. Statul	19
4.3. Autoritățile publice (organele statului)	19
4.4. Partidele, formațiunile politice, alte organizații	20
4.5. Cetățenii	20
4.6. Birourile electorale	20
4.7. Străinii și apatrizii	21
Capitolul al III-lea. Teoria statului	22
§1. Conceptul de stat	22
§2. Condițiile de existență a statului	23
2.1. Teritoriul	24
2.2. Populația	25
2.3. Puterea politică	25

§3. Teoriile asupra statului _____	26
3.1. Considerații introductive _____	26
3.2. Teoriile clasice a contractului social și a democrației _____	27
3.3. Teoriile explicative ale principiului statal _____	27
3.4. Teoria marxistă _____	28
3.5. Anarhismul _____	29
§4. Forma de stat _____	29
4.1. Structura de stat _____	29
4.1.1. Statul unitar _____	30
4.1.2. Statul federal _____	31
4.1.3. Uniunile de state _____	32
4.2. Forma de guvernământ _____	34
4.2.1. Monarhia _____	34
4.2.2. Republica _____	35
Capitolul al IV-lea. Funcțiile statului _____	37
§1. Noțiuni _____	37
§2. Atributele esențiale ale statului _____	38
§3. Evoluția concepției privind rolul statului modern _____	39
Capitolul al V-lea. Izvoarele formale ale dreptului constituțional _____	40
§1. Introducere _____	40
§2. Identificarea izvoarelor formale ale dreptului constituțional _____	40
2.1. Constituția și legile de modificare a constituției _____	41
2.2. Legea, ca act juridic al Parlamentului _____	41
2.3. Regulamentele Parlamentului _____	42
2.4. Ordonanțele Guvernului _____	42
2.5. Tratatul internațional _____	43
Capitolul al VI-lea. Teoria constituției _____	45
§1. Noțiunea de constituție _____	45
1.1. Apariția constituției _____	45
1.2. Constituții cutumiare și constituții scrise _____	45
1.3. Forme de constituții scrise _____	46
1.4. Constituții flexibile și constituții rigide _____	48

§2. Adoptarea, modificarea, suspendarea și abrogarea constituției _____	49
2.1. Adoptarea constituției _____	49
2.2. Modificarea constituției _____	50
2.3. Suspendarea și abrogarea constituției _____	52
Capitolul al VII-lea. Supremația constituției.	
Controlul constituționalității legilor _____	53
§1. Supremația constituției și efectele juridice ale acesteia _____	53
§2. Formele controlului constituționalității legilor _____	54
§3. Controlul constituționalității legilor în România _____	56
§4. Structura Curții Constituționale _____	60
§5. Competența Curții Constituționale _____	60
§6. Actele Curții Constituționale _____	62
Capitolul al VIII-lea. Evoluția constituțională a statului român _____	63
§1. Introducere _____	63
§2. Regulamentele Organice _____	63
§3. Proclamația de la Islaz _____	64
§4. Convenția de la Paris _____	64
§5. Statutul dezvoltător al Convenției de la Paris _____	65
§6. Constituția din 1866 _____	65
§7. Constituția din 1923 _____	66
§8. Constituția din 1938 _____	67
§9. Organizarea constituțională între 1940-1948 _____	69
§10. Organizarea constituțională socialistă _____	69
§11. Reglementările constituționale după Revoluția din 1989 _____	71
Capitolul al IX-lea. Puterea politică și principiul separației puterilor _____	73
§1. Justificarea puterii _____	73
§2. Noțiunea de reprezentare _____	73
2.1. Scurte considerații _____	73
2.2. Specificitatea teoriei reprezentării în dreptul public _____	74
2.3. Caracterul mandatului _____	75

§3. Guvernământul reprezentativ și democrația _____	75
§4. Suveranitatea _____	76
§5. Principiul separației puterilor _____	77
5.1. Noțiuni _____	77
5.2. Apariția principiului separației puterilor _____	77
5.3. Principiul separației puterilor și tipologia regimurilor politice _____	79
5.3.1. Regimurile parlamentare _____	79
5.3.2. Regimurile prezidențiale _____	81
5.3.3. Regimurile mixte _____	81
Capitolul al X-lea. Desemnarea guvernanților: scrutinul _____	83
§1. Alegerile, procedeul cel mai obișnuit pentru desemnarea guvernanților _____	83
§2. Moduri de scrutin _____	84
2.1. Sistemele majoritare _____	84
2.1.1. Scrutinul majoritar uninominal cu un singur tur (sistemul britanic) _____	85
2.1.2. Scrutinul majoritar uninominal cu două tururi (sistemul francez) _____	85
2.1.3. Votul alternativ (sistemul australian) _____	86
2.2. Sistemele proporționale _____	87
2.2.1. Generalități _____	87
2.2.2. Aplicarea reprezentării proporționale _____	87
2.3. Sistemele mixte _____	89
§3. Alegerea unui mod de scrutin _____	90
3.1. Criteriile alegerii _____	90
3.2. Tendințe generale _____	90
Capitolul al XI-lea. Competiția pentru putere – partidele politice _____	92
§1. Considerații introductive _____	92
§2. Partidele politice _____	92
§3. Numărul de partide _____	93
§4. Partidele politice în România _____	94

Capitolul al XII-lea. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale	97
§1. Noțiunea de „drepturi fundamentale”	97
§2. Accepțiuni	98
2.1. Drepturi civile și politice	98
2.2. Drepturile economice, sociale și culturale	100
§3. Drepturi și îndatoriri	101
§4. Instituția Avocatului Poporului	101
Capitolul al XIII-lea. Parlamentul – istoric și alegere	107
§1. Considerații introductive	107
1.1. Regimul parlamentar englez	107
1.2. Parlamentarismul francez	109
§2. Exercițarea puterii statului	109
§3. Alegerea Parlamentului României	110
3.1. Considerații generale	110
3.2. Birourile electorale	113
3.2.1. Biroul Electoral Central	113
3.2.2. Birourile electorale de circumscripție	116
3.2.3. Oficiile electorale	117
3.2.4. Secțiunile de votare și birourile electorale ale secțiilor de votare	118
§4. Registrul electoral, listele electorale și cărțile de alegător	120
§5. Candidaturile	122
§6. Buletinele de vot și semnele electorale	123
§7. Campania electorală	124
§8. Votarea	125
§9. Observarea alegerilor	128
§10. Numărarea și constatarea rezultatelor alegerilor	128
§11. Contravenții și infracțiuni	132
§12. Autoritatea Electorală Permanentă	135
Capitolul al XIV-lea. Parlamentul – organizare și funcționare	138
§1. Rolul Parlamentului	138
§2. Organizarea Parlamentului	138
§3. Sesiunile și ședințele Parlamentului	143

§4. Actele Parlamentului	144
4.1. Legile	144
4.2. Procedura legislativă	145
4.2.1. Inițiativa legislativă	146
4.2.2. Avizarea proiectului de lege sau a propunerii legislative	147
4.2.3. Sesizarea Camerelor	149
4.2.4. Examinarea și avizarea proiectelor de lege sau a propunerilor legislative în cadrul comisiilor permanente ale fiecărei Camere	151
4.2.5. Includerea proiectului de lege sau a propunerii legislative pe ordinea de zi a ședințelor Camerelor	153
4.2.6. Dezbaterea proiectului de lege sau a propunerii legislative în cadrul Camerei competente	153
4.2.7. Semnarea legilor de către Președinții Camerelor	156
4.2.8. Promulgarea și publicarea legii	156
4.2.9. Intrarea în vigoare a legii	156
§5. Hotărârea, ca act juridic al Parlamentului	156
§6. Regulamentele parlamentare	157
§7. Moțiunile	157
Bibliografie selectivă	159
Anexă. Constituția României	161